

"БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН 1996 ОНОЙ РЕСПУБЛИКАНСКА БЮДЖЕДЭЙ БАГСААМЖАЛГА ТУХАЙ"

Буряад Республикын Правительствоын Түрүүлэгшын орлогшо А. Н. Жильцовой хэһэн элидхэлһээ

Энээнһээ урагша республикын бюджетэй проектээр элидхэлдепуугаудай урда республикын финансын министр хэдэг хааб даа. Теэд энэ жэлдэ республикын орёо хүшэр социально-экономическа байдалые хараадаа абажа, Буряад Республикын Правительствоо энэ асуудалаар элидхэл хэһые намда даалгаа.

Республиканска бюджетэй багсаамжалга түрүүшынхээ финансова жэлэй эхилээдүй байхада, республикын Арадай Хуралай үзэмжэдэ табигдаа һэн. Урда тээнэ Буряад Республикын Правительствоын Президиумэй заседани дээрэ хаража үзэгдөө.

Буряад Республикын бюджетэй багсаамжалгыг зохёон бүридхэлгын үедэ тусхай материалнууд болон документнууд хэрэглэгдээ. Арадай депутаудта байһан материалнуудһаа, мүн ерэхэ жэлдэ республикын социально-экономическа хүгжэлтын багсаамжалгаһаа үлэмжалан, бюджетэй өөрын оршо, тиихэдэ федеральна бюджетдээ хараалагданан финансова туһаламжа республиканска бюджетэй болон нэгэдэмэл бюджетэй хэрэглэмжые оройдоол 62 процент хангаха байна гэжэ тобшолмоор.

Сэхьен хэлэхэ болоо һаа, 1996 ондо республиканска бюджетэй хүгжэлтын багсаамжалга тухай хэлэхэн ехэл хүшэр. Энэниие хараадаа абажа, Правительствоо социально-соёлой, арадай ажахын халбаринуудай ажаидаралгын багсаамжалгыг Танай үзэмжэдэ табиба.

Хүндэтэ депутауд! Таанадай үзэмжэдэ табигдаһан бюджетэй проект дутагдаһгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Россин Федерацийн бюджетэй хуулин проектдэ хубилагтануудай оруулагдахада, манай республиканска бюджетэй проектдэ нэмэлтүүд болон хубилаалтанууд мүн лэ оруулагдаха. Үйлэдбэрийн хэмжээ дээшлүүлгыг урмашуулаха үүргэтэй хүндрэлтэнүүд бюджетэй проектдэ хараалагдана.

Буряад Республикын нэгэдэмэл бюджетэй олзо оршонууд 1995 ондо 1187 миллиард тухэригөөр сэгнэгдэһэн һаа, 1996 ондо 1721,7 миллиард тухэригтэ (1,4 дахин ехэ) хүргэгдэхэ байна. Тэрэ тоодо өөрын олзо оршо - 867,8 миллиард тухэриг, харин республиканска бюджет - 1008,5 миллиард тухэриг. Байгша ондо республикын социально-экономическа хүгжэлтын багсаамжалгын гол баримтануудта үндэһэлэн, өөрын олзо оршонууд тоологдон гаргагдаа. Тиихэдэ үшөө налогой түлбэрийг суглуулгыг хайжаруула талаар хэмжээнүүд хараада абтанхай. Бюджетэй оршын хуби эгээн түрүүн үринүүдыг хүсэд бэшээр түлэлгэһөө ехэ хохидолоо ородог гэшээ. 1995 оной ноябриин 1-нэй байдалаар 70 миллиард тухэриг бюджетэ бусаагдаһгүй байха юм. Тэрэ тоодо ЛРЗ - 23,1 миллиард тухэриг, Галуута нуурай ГРЭС - 14 миллиард тухэриг, "Бурятэнерго" 29,7 миллиард тухэриг үритэй. Буряад Республикын налогой инспекци, финансын министерство болон тэдэнэй зургаанууд бюджетэ үринүүдыг бусааха талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа, шанга хэмжээнүүдыг абадаг. 1995 оной арба нарын туршада 325 миллиард тухэриг бусаагдаа. Энэмнай нотагай бюджетүүдэ оруулагдадаг түлбэрийн 41 процент болоно гэжэ тэмдэглэлтэй.

Нотагай болон республиканска хэмжээндэ бэе бэемнээ урда тоосоо хэлэгэ гуримшуулагдаһай. Гэхэ зуура, федеральна бюджетэй хэмжээндэ бэе бэемнээ урда тоосолгодо анхарал хандуулагдаһгүй. Россин Федерацийн Правительствоа хэдэ дахин нимэ асуудалтайгаар хандаһамнай үрэг гаранагүй. Илангаяа түлшын элшэ хүсэний комплексдо хабаатай асуудалаар тоосоо хэлэгдэ хүшэр байдал тохёолдонхой. Эндэ федеральна бюджетэй үри 40 гаран миллиард тухэригтэ хүрэнэ.

Үнэтэ саархануудай дэлгүүр бүридхэгдэжэ захалаа гэшээ. Ганса гүрэнэй үнэтэ саарханууд бэшэ, мүн гүрэнэй бэшэ, коммерческэ, тэрэ тоодо нотагай банкнуудай вексельнууд онсо һуури эзэлхэ. Энэ жэлдэ Буряад Республикын Правительствоо 41,5 миллиард тухэригтэ гүрэнэй үнэтэ саархануудыг хэрэглээ. 1996 оной бюджет гүйсэдхэлгын үедэ энэ гуримда онсо анхарал хандуулагдаха юм.

Республикын хэдэн арбаад мянган нөөсэлэгшэд МММ, РАС, "Хопёр" болон бусад мэхэлэгшэдһээ хэдэ ехэ хохидолоо орооб! Эндэ республикын Правительствоо юрэл ажаглаха бэшэ, харин шанга хэмжээнүүдыг абаха ёһотой байгаа.

Бюджетэй оршын хуби тухай тогтоходоо, Правительствоын гүйсэдхэхэ засагай зургаануудай өөһэдынгөө оршын баазыг дээшлүүлгын асуудалнуудаар ямар хүдэлмэри ябуулжа байһан тухай тобшоор тогтолотой. Экономикые хайжаруула оршын баазыг, өөрыгөө хангалгыг, республикын хүн зоний ажаһуудалай хэмжээ дээшлүүлэхэ гэшээ гол шухала зорилго мүн. Экономикые тогтонжоруула, үйлэдбэрийн доройтон уналгыг тогтууртай болгохо, эд бараа, продукция үйлэдбэрилэгшэдыг урмашуула арга байдал боғони болзор соо олгохо талаар республикын Правительствоо бүхэ хэмжээнүүдыг абахыг ородоно. Правительствоын шийдхэбэрээр бюджетэй оршын хубие дээшлүүлэхэ талаар хэмжээнүүдыг абаха комисси байгуулагдажа, байгша ондо 40 шухала асуудал хаража үзөө, проектнуудыг бэлдээ. Президентын, Правительствоын олон тоото захиралтанууд, тогтоолнууд гараа. Тэрэ тоодо: "Буряад Республикын Правительствоо ба нотагай бюджетүүдэй оршын хубие бэхжүүлэхэ тухай" Буряад Республикын президентын захиралта, "Налогой зургаануудай ажал ябуулгыг

хайжаруула талаар түбхын түрүүндэ абтаха хэмжээнүүд тухай" тогтоол болон бусад.

"Буряад Республикын 1995 оной республиканска бюджет тухай" Буряад Республикын хуулида, "1996 ондо Буряад Республикын бюджет тухай" Хуулин проектдэ комиссийн зарим дурадхалнууд оруулагданхай. Олон нормативна актууд абтагдахаар бэлдэгдэжэ байна. Тэрэ тоодо: "Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ тоосоонуудыг эмхидхэлгын гурим тухай", "Буряад Республикын аймагуудай, хотонуудай дэбисхэр дээрэ олзын хэрэг эрхилэгшэдһээ, бодото ниюурнуудһаа патентнэ суглуулбари нэбтэрүүдхэ тухай", "Нотариальна конторонуудай, ГАИ-гай, гүрэнэй ба муниципальна эд зөөрийн комитетуудэй, жасануудай, тамужанай хиналтын зургаануудай өөһэдынгөө байһан газарнуудай налогой зургаануудта мэдээсэлнүүдыг үгэлэгэ тухай"

Эрхүүгэй областин, Буряадай, Саха Республиканыудай хоорондо баталагдаһан Хэлсээнэй оройдоол ори ганса пункт бэелүүлһэнэй ашаар (элшэ хүсэний халбарида) республикын, элдэб бюджетүүдэй оршын хубида 12 миллиардһаа үлүү мүнгэн суглуулагдаа. Энэмнай ехэ дүн.

Харин республиканска бюджетэй гаргашанууд энэ үе соо 191,3 миллиард тухэригтэ гэхэ гү, али жэлэй гаргашын 61,5 процентдэ хүрэн байха юм. Иимэ байдал бюджетүүдэй өөрын оршын баазын хүсэгүйе, федеральна бюджетдээ финансова туһаламжын хүсэд бэшээр хүргэгдэдэг байһаниие гэршэлнэ.

Хуули сахын хамгаалаха талаар ажал ябуулагда 19,0 миллиард тухэриг гаргашалагдахаар хараалагдана. Дотоодын хэрэгүүдэй зургаануудта 4,2 миллиард тухэриг гаргашалагдаха. Энэмнай 1995 онойхидо орходоо

2,1 дахин ехэ тоо бо

Буряад Республиканска проект дотор онсо гэнэ усалай хойшг усадхалга ба нэргылгэдэ 4,0 миллиарда г р г а л а г тодорхойлогдонхой.

Промышленно барилгада 6573 ми

гаргашалагдахаар х

Байгал нуурыг

хангаха талаар бо

үмэнэхи

нөөсөнүүдыг

хэрэглэлгын

федеральна програ

федеральна б

гомологдон бай

федеральна б

тус программые

горитой мүнгэн хо

хараалагдана.

1996 ондо хүд

гүрэнэй зүгһөө

хүргэлгыг хараа

налбарида гарг

мүнгэн тодорхой

Социально-соё

ябуулануудыг ү

239,4 миллиард

гомологдохо. Эн

онойхидо орходо

болоно.

Эрхэтэдэй элүү

талаар хэмжээ я

1995 ондо 41,4 ми

гаргашалагдаһан

78,1 миллиард

г р г а л а г

тодорхойлогдон

Физкультура бол

1,2 миллиард

гомологдохо. 199

халбарида 0,9 ми

гомологдон бай

Үхибүүдтэй

тэдхэмжын

республиканска бю

миллиард

гаргашалагдахаар

1995 ондо энэ х

миллиард тухэриг

Экономическа

байдалһаа гараха

хэмжээнүүдыг а

манай уялга. Респу

зоной эрилтэнүүд

абажа, республик

хаража үзэхэ,

ёһотойбди.

"РЕСПУБЛИКЫН АША ТУНЬЕ ХАРАХА"

Буряадай гүрэнэй университетые байгуулгын бодото шатыг зүбшэн хэлсэхэ зүблөөнэй Буряад Республикын Президент А.В.Потаповта болоходо, нимэ гол шутам баримталагдаа.

Хэнэйшье мэдэһээр, үндэһэн университет байгуулаха тухай гол шийдхэбэригүүд - Россин Федерацийн Президентын зарлиг, Россин Правительствоын тогтоол, Россин хуралсалай дээдэ зургаануудай гүрэнэй комитетэй захиралта абтанхай. Тиигээд мүнөө хуралсалай университетэй программаар эмхидхэн ябуулаха, материално-техническэ үндэһэ байгуулаха, оюутадта болон багшанарай бүридхэлдэ социальна дэмжэлтэ үзүүлэхэ, гэр байра бариха мэтын тодорхой асуудалнууд хуралсалай шэнэ зургаанай үмэнэ табидаһа. Мүн баһа дээдэ шэнэ хургуулин саашанхи байгуулалтын талаар Буряад Республикын Президентын Зарлиг болон РБ-гэй Правительствоын тогтоол бэлдэгдэжэ байһай.

Буряад Республикын эрдэм хуралсалай министр С.Д.Намсараев, Буряадай гүрэнэй университетэй ректорэй уялгыг дүүргэгшэ С.В.Калмыков гэшэдэй онсолһоной ёһоор, дээдэ хургуулин байгуулалта удаан саг соо үргэлжэлхэ, тиихэдэ һайн эрхэ байдалда хүлжэхэ зэргэтэй. Эдэ бүгдэ хадаа профессорнуудыг багшанарыг шэлэн абадага, үргэдхэлгэдэ, мэргэжэлтэдэй тоо үлүүлдэгдэ, хургалгын хэмжээ дээшлүүлгэдэ хабаатай.

"Мүнөө бидэ республикын эрдэм хуралсалай комплексын томохон хубилаалтануудай эхиндэ байһабди. Эдэ хубилаалтанууд республикын аша туһада хэгдэхэ зэргэтэй, - гэжэ республикын Правительствоын толгойлогшо хэлээ. - Тиигээд РАН-ай СО-гой Буряадай эрдэмэй түбтэй хамта Новосибирскын гүрэнэй университетэй Буряадай филиалай согсолһон дүй дүршэлыг энэ байгууламжынгаа оршондо үлөөхэ шухала".

НГУ-гай БФ-гэй ректор Г.Н.Б.Дандарон зүблөөн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, университетэй байгуулалтада хабаадаһгүй байһанаа онсоллоо. Яахадаа гэдэл, Новосибирскын университетэй талаар зохисотой захиралтын гаратар, филиал хадаа дээдэ тэрэ хургуулин хуралсалай халбари зандаа үлэнэ ха юм.

Зүблөөнэй боложо байхада, НГУ-гай Буряадай филиалай оюутад Правительствоын байшангай дэргэдэ жатсаал хээ. Буряад Республикын Президент А.В.Потапов оюутадтай түдөөлжшэдтэй уулзажа, хуралсалай хоёр эмхин байгууламжыг хубилган шэнэдхэхэ үедэ НГУ-гай БФ-гэй шабинарай бүхэ ханамжа бодол хараада абтаха гэжэ үгээ үгөө.

Буряад Республикын Президентын ба Правительствоын хэбэлэй албан.

Энэ жэлэй ноябриин 23-24 үдэрнүүдтэ республиканска эрдэмэй-практическа хуралдаан буряад хэлээр болохонь. Хуралдаанай бодото темэ: "Ород хургуулида түрэлхи хэлээ мэдээггүй хурагшадые буряад хэлэндэ хургалга". Республикын Эрдэм хуралсалай министерство, Буряадай гүрэнэй университет, Буряадай багшанарай мэргэжэл шадабари дээшлүүлэхэ институт, РФ-гэй Педагогическа эрдэмэй академийн Сибириин отделениин Буряадай эрдэмэй түб, Улаан-Үдын захиргаанай эрдэм хуралсалай управлени, Национальна хургуулинуудай эрдэм шэнжэлгын институттай Буряадай филиал энэ хуралдаа эмхидхэбди. Энэ шухала асуудалаар ехэ хуралдаа үнгэргэхэ, дүн гаргаха мэтыг олонийтэ үнинэй хүдэлхэй һэн.

Буряад Республикын Верховной Совет (мүнөө Арадай Хурал) буряад, ород хэлэнүүдыг гүрэнэй хэлэнүүд болгохо тогтоол гаргашан гэшээ. Энэ тогтоол дээрэ үндэһэлжэ, гэр бүлэдөө, хүүгэдэй саадуудта, дунда ба дээдэ хургуулинуудта, техникумуудтэ түрэлхи хэлэмнай заагдажа эхилээ. Ород хургуулида хуралдаг хурагшад түрэлхи хэлээ 1988 онһоо үзэжэ эхилээ һэн. 1988 ондо I-VI классуудта буряад хэлэ зааха программа хэблэгдэн гараа. 1989 онһоо номуудыг бэлдэжэ эхилээбди. Мүнөө үедэ зургаадахи класс хүртэр номууд гараа. Программаар 8-9 класс хүртэр ород хургуулида буряад хэлэ үзэхэ гэжэ хараалагданхай. Мүнөө илангаяа гимнази, лицейдэ 10-дахы класста түрэлхи хэлэн үзэгдэнэ. Түрэлхи хэлэнэй багшанар хургуулида зориулагдажа гаргашан номуудһаа гадна, үшөө иимэ номуудыг хэрэглэнэ: У.Ж.Дондуков А.Пахутова хоёрой "Учебник бурятского языка для знающих русский язык" (1995 он), Ц.Б.Будаевай "Самоучитель бурятского языка" (1983 он), Л.Намжилоной "Оюун түлхюур" (1993 он). Ород хургуулида буряад хэлэ зааха дүй дүршэлтэй, бэрхэ багшанарыг бии. Нэрлэхэдэ, Улаан-Үдын лингвистическэ гимназийн багшанар Х.Б.Пурбуева, Гармаева, Ц.Ц.Молонгова (Хэжэнгийн дунда хургуули), С.Б.Будаева (Захааминий дунда хургуули) болон бусад. Буряад хэлэнэй багшанар олимпиада, мүн телевиденээр буряад хэлэнэй хэһээлнүүдыг үнгэргэдэг байгаа. Багшанарай колледжын, лингвистическэ гимназийн (Улаан-Үдэ), гуманитарно-экологическа лицейн буряад хэлэнэй программануудыг Педагогическа эрдэмэй академийн СО-гой Буряадай түб бэлдэжэ үгөө.

Буряадай гүрэнэй университетэй буряад хэлэ бэшгэй кафедра (кафедрыг даагша Б.Б.Махатов) хадаа ород хургуулида буряад хэлэ зааха тухай хэһээл 5-дахы курсын оюутадта заагаа эрхилнэ. Буряад хэлэн хүүгэдэй саадуудта, техникумуудтэ, лицейнүүдтэ, гимназиуудта, дээдэ

БУРЯАД ХЭЛЭ-О НУРГУУЛИНУУД

хургуулинуудта мүнөө заагдана гэ хэлэгдээ һэн. Нэрлэхэдэ, Буряадай университетдэ бүхэ факультетуудтай түрэлхи хэлэн заагдана. Түрэлхи хэлэ Зүүн Сибириин соёлой ба искусствын үзэгдэдэг. Буряад хэлые ород окулт үзэгдэхэдэ, ВГУ-гай буряад факультет яһанай Л.Домышева эрхим һайн хурал байһа.

Түрэлхи хэлэн мүнөө үедэ автоном округуудай, Ойхонэй (Ольхон) хургуулинуудта үзэгдэнэ. Багшанарыг гүрэнэй университетэй буряад хэлэ факультет бэлдэдэг.

Һүүлэй үедэ буряад хэлээ дорно болжио, түрэлхи хэлээ сэгнэдэг, түрэдээр хөөрөлдэдэг, харилсадаг залуу боложо байна. Буряадай гүрэнэй университетэй буряад хэлэ факультет бэлдэдэг. Абитуриентнэрэй тоо олошоржо, тоо болоно. Бултынь абажа шадаһагүйбди нэгэ зарим бэрхэнүүдынь кандидат ба баатар болоһобди. Буряад хэлэ бэлдэдэг энэ хуралсалай жэлдэ журнал түрүүшынхээ бэлдэжэ гаргахан. Факультетдэ оршуулагшанарыг зохёолшодыг бэлдэнэ. Уран зохёолшо бэшгэй доктор, поэт, прозаик, драм Н.Р.Цыденжапов бэлдэдэг юм.

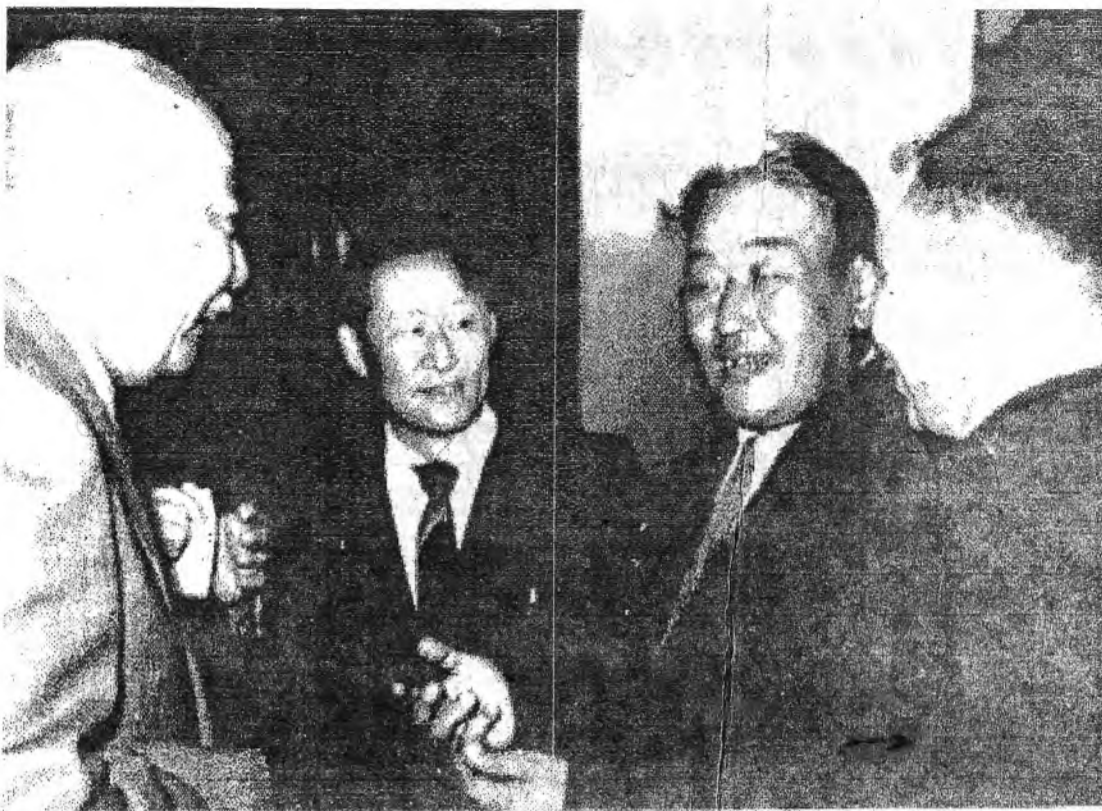
Ород хургуулинуудта буряад хэлэ амжалта, һайн талануудынь би энэ Энэ хундэ, хүшэр юумэнүүд, дутуу олон ааб даа. Нэрлэхэдэ, ахалагша үзэхэ программанууд үшөө хэблэгдээт үсөөн, дутана, хэһээлнүүдэй саяг үсөөржэл байдаг, хургуулин хурал соо багтааггүй, үдэрэй һүүлшын х болодог, методиконь шэнжэлэгдээгүй методическа пособиууд үгы.

Энэ болохоёо байһан хуралдаандаа хоёр округһоо, хоёр областһоо хургууридаа. Тус хуралдаан хадаа ород буряад хэлэ заалгыг, үзэлгыг с хайжаруулаха туһа болохо бээ гэжэ Тиихэнэ лэ болгогой!

РФ-гэй Педагогическа академийн Буряад түрүүлэгшэ, гэшүүн-корр

СССР-эй арадай артист, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Г.Ц.Цыдынжаповай түрэхөөр 90 жэлэй ойдо

БЭЛИГТЭ ХУБҮҮГЭЭ МАРТАХАГҮЙ

1958 он. Сентябриин 8. Буряадай уран зохёолшодой гурбадахи съездын үедэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Х.Н.Намсараев, Ц.Ц.Цибудеев, Г.Ц.Цыдынжапов, Ц.О.Очиров. (Ц.Цибудеевгэнэй гэр бүлын архивһаа).

хоёр жэлэй практикүм нээгээд, залуушуулые нэмэжэ абаба. Хүгжэмэй практикүмай хэшээлнүүдтэ, концертнэ бүлэгэй хүдөө гарахада, Г.Цыдынжапов аргагүй эдэбхитэйгээр хабаадаг хэн. Тиэхэдээ оркестрэй хүгжэм-шньныше, гармонь дээрэ гү, али скрипкэ дээрэ наадаг байха.

Гэхэ зуура үндэһэн аман зохёол суглуулха, зоние танилсуулха талаар Г.Цыдынжапов, тэрэнэй нүхэд нухала хүдэлмэри бүтээдэг хэн. Аман хөөрөөнүүдые, үльгэр домогуудые, онтохонуудые, оньһон, хошоо үгэнүүдые, дуу хатар, хүүгэдэй наадануудые бэшэжэ абадаг, урлад шэмэглэдэй зүйлнүүдые суглуулдаг хэн. Бүхы суглуулһан зүйлнүүдын Москвада, Дурна зүтэй музейдэ 1930 ондо тусхай выставкэдэ дэлгээгдэн харуулагдаһан юм.

Арадай уран бүтээлэй элдэб зүйлнүүдтэй танилсажа ябахы зуураа, буряадуудай ёохор, хороов мэтын хатар нааданда мурьсэлгын зүйл үгы, нааданда хабаадагшадай хүдэлсэ аб адлинууд, ород арадай пляска гү, али ондоо хатарнуудта адли, хүн бүхэнэй өөрын зохёохы шадабари харагданагүй гэжэ Г.Цыдынжапов анхараа. Тиигээд лэ хүдөө нотагуудта залуушуулай үдэшин нааданай үедэ Гомбожап үндэһэн хатарнуудта "хатар хаялсаанай". мурьсэлгын зүйл оруулха гэжэ оролдодог байгаа.

Иигэжэ ажаглажа, туршалга хэжэ, бодомжолжо ябахыдаа, хураха хүсэлын улам хурсаар орьёлоо хэн ааб даа. Тиэхэдээ Москвада хураха гэжэ шийдээ. Тиигээд залуу хүгжэмшэд саашаа хураха асуудал табиба. Г.Цыдынжаповтай хамта Б.Сальмонтын бүлэгтэ хураһан В.Воскобойников иигэжэ дурдаһан байдаг: "... 1930 оной хабар В.Д.Поленовэй нэрэмжэтэ Искусствын түбэй байшанай хүдэлмэрин талаар курсуда Гомбо Цыдынжапов бидэ хоёрые нүүдэл бүлэг эльгээһэн юм". Хожомын тус байшан Н.К.Крупскаягай нэрэмжэтэ болгодоо.

В. НАЙДАКОВА,
искусство пэнжэлгын эрдэмэй доктор, Зүүн Сибирийн соёлой, искусствын академийн профессор.

(Түтэсхэлын хожом гараха).

хэшээл абадаг болобо. Теэд нэтэрүү хүбүүн оролдосынгоо ашаар энэ хаалтые дабажа гараба. хураха хүсэлын тэрэниие город ерүүлбэ. Үдэртөө хоолойгоо тэжээхын тула ажалаад, үдэшэндөө хурадаг болобо.

1924 ондо Үдын-Байшанда (Верхнеудинск) Буряадай педтехникум нээгдээ. Энэ хадаа республика соо үндэһэн кадрнуудые бэлдэдэг хуралсалай түрүүшын зургаан байһан юм. Техникумэй дэргэдэ бэлэдхэлэй таһаг нээгдэжэ, хүдөөһөө ерэхэн залуушуудта ехэл тухалһан түүхэтэй. 1925 ондо хорин набаяа гүйсэхэн Г.Цыдынжапов тэрэ таһагта ороһон юм.

Шэнэ ажабайдалда хүбүүн шунажа ороһон байха: хуралсал, үеынгөө олон залуушуултай танилсалга, гарагай долоон бүри хүхюү үдэшэнүүд. Гарагай 7-ной тиймэ үдэшэнүүдтэ залуушуулай зохёохы эдэбхитэе бадаруудад хайн дуранай концертнүүд зүн дагаанаа болохо. Дүшэн жэлэй үнгэрхэн хойно Гомбо Цыдынжапов иигэжэ дурдаа бэлэй: "Баруун (Эрхүү), Зүүн, Баргажан, Гүхэнз буряадуудай нэгэдхэ хэрэгтэ энэ техникум горитой үүргэ дүүргэһэн даа. Энэ хадаа залуушуудта тон шэнэ, хайн нүлөөтэй байгаа. Бидэ өөһэдөөл өөһэдэе, олон ондоо аймагай онсо шэнжые

танижа хураабди: дуун, хэлэн мэтые. Баруун, зүүн буряадуудай дуунай байгуулга бэе бөөһээ тон илгардаг хэн, ёохорыншье илгаатай байгаа".

1926 ондо В.Д.Поленовэй нэрэмжэтэ Искусствын түбэй байшанһаа (Москва) хүгжэмтэ-инструктивна нүүдэл эмхиин этнографуудай бүлэг Үдын-Байшанда ерээ хэн. Зорилгонь хадаа буряадуудай хүгжэмтэ аман зохёол шэнжэлхэ гэхэн байгаа. Тэрэ бүлэг хадаа педучилищин дэргэдэ хүгжэмэй зургаан харын курса нээбэ. Теэд тэрэнэйнь болзор ута байшоо. 9 харын үнгэрхэдэ, зургаан хүн тэрэ курсые дүүргэжэ гараһан юм. Тэрэ тоодо Г.Цыдынжапов, Иннокентий Мадаев, М.Шамбуева гэгшэд бии хэн. Нүүдэл тус бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ Б.Сальмонт уран бэлигтэй хүбүүд, басагадые шэлэжэ, концертнэ бүлэгэйнгөө гол хүсэн болгоод, Буряад орон соогуур хайса ябаа. Тэдэ залуушуул хүгжэмтэ бэлигтэ улам нарижуулжа, саарһан дээрэһээ хараад, ноото ябууд уншажа, хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ наадажа хураа. Г.Цыдынжапов хоёрдохы альтова домро, хоёролжон зэргээр хубариһан шагтануудтай гармошко дээрэ наададаг байһан байца. Хожомын скрипкэ дээрэ

наададаг болоо.

1926-1928 онуудта Буручкомой уран хайханай хэлтэсхээ (Хүгжэмтэ-инструктивна нүүдэл бүлэг энэ хэлтэсэй мэдэлдэ байгаа) педтехникумэй дирекцидэ ходо бэшгэ ердээг байгаа. Тиэхэдээ Цыдынжапов, Шамбуева, Мадаев гэгшэдые Бурят педтехникумһээ болгоулаад, Сальмонтын мэдэлдэ эльгээхые гуйдаг хэн. 12 хүнһөө бүридэһэн энэ бүлэг зундаа республикын аймагуудаар аяншалжа, арадай дуунуудые бэшэжэ абадаг, ёохорой олон янзануудые шэнжэлдэг байханаа гадна, концерт харуулдаг хэн. Үндэһэн дуу, хатарһаа гадна, домронуудай ансамбль классическа зохёолнуудые гүйсэхдэхэ.

Заримдаа драматическа зүжэгүүдые харуулдагыше байгаа. Жэшэнь, 1928 ондо Сальмонтын бүлэг Сэлэнгын болон Захааминай аймагуудта ажаллажа байгаа. Тэндэ оркестрэй наада харуулахаа, дуу дуулаха, хатарханаа гадна, Ч.Базарной "Харташад" гэхэн зүжэг, мүн мэдэгдээгүй авторы "Һанаамгай замшан" гэхэн бишыхан зүжэгхэниие харуулаһан байдаг.

1928 оной намар өөрынгөө бүлэгэй үндэһэн дээрэ национальна клубта хүгжэмэй

АХА НҮХЭРЭЙНГӨӨ ДУРАСХААЛЫЕ МҮНХЭЛЭН

орденто Буряадай гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрнууд болоно. СССР-эй арадай артист, ССР Союзай Гүрэнэй шангай лауреат Гомбо Цыдынжапович Цыдынжаповай үүсхэлээр энэ хэрэг бэлхэн гэшэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ буряад арадай мэдээжэ артист Г. Ц. Цыдынжаповай түрэхөөр 90 жэлэй ойн баярые манай республикын олонийтэ үргэнээр тэмдэглэжэ байна.

Оперо болон баледэй театр соо республикын олонийтын түлөөлэгшэд, театрай коллектив, нотагаархидын сугларжа, тус

театрта СССР-эй арадай артист Г.Ц.Цыдынжаповай нэрэ олгохо асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

- Манай театр байгуулаһан, аха нүхэрэйнгөө нэрые театртаа олгохо гэхэн асуудал хаража үзэе. Энэ асуудалаар Буряад Республикын соёлой министр Г.Н.Струбинов үгэ хэлэхэн, - гээд театрай директор, СССР-эй арадай артист К.И.Базарсадаев суглаа нээхэдээ мэдүүдэ.

- Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай эхиндэ байгшадай нэгэн СССР-эй арадай артист Г.Ц.Цыдынжаповай нэрые танай театрта олгохо

тушаа олон дурадхалнууд республикын хүн зонһоо, ажалла коллективүүдһээ ороо. Эндэ танай коллективэй суглаанай шийдхэбэри хэрэгтэй, - гэжэ Г.Н.Струбинов мэдүүлбэ.

Республикын хүн зоной дунда талархал, омогорхол татаһан Г.Ц.Цыдынжаповай нэрые тус театрта олгохо гэхэн дурадхал зүбшөөжэ байһан тухайгаа үгэ хэлэхэн гушаад түлөөлэгшэд мэдүүлээ. Тэдэнэрэй дундаһаа Баргажанай, Хурамханай аймагуудай захиргаанай гулваанууд В.И.Белошапкин, В.Д.Цыренов, Арадай Хуралай депутатууд Д.Д.Сундарон,

В.В.Бубнов, Б.Д.Будаев, СССР-эй арадай артистка Л. П. Сахьянова, РСФСР-эй арадай, габьяата артистнууд Чимита Шанюшкина, Саян Раднаев, Вячеслав Бальжинимаев, Болот Бороев, Абида Арсаланов, олонийтын түлөөлэгшэд Г.П.Миронова, Д.Д.Очиров, М.А.Зонхийев, бусад үгэ хэлэбэ. Энэ дурадхалаа Буряад Республикын Арадай Хуралда дамжуулжа, суглаанай шийдхэбэриие хуулига болгохые гуйһан бэшгэ эльгээбэ.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ.

Уншагшад

Зүбшэнэ, дурадхана, шүмэсэлнэ

Үндэһэн соёлоо нэргээе!

ҮЕ САГЫЕ ДАМЖАН ЕРЭНЭН УГАЙ НААДАН

Зураг дээрэ Захаминай аймагай Үлэгшэнэй, Санагын, Шара-Азаргын дунда хургуулинуудай хурагшадые харанат. Тэдэнэр "Гэсэрэй" 1000 жэлэй ойн баярта зорюулагданан хүүгэдэй этнографическа найндэртэ хабаадлсахадаа, оло олон конкурс болон мурьсөөнүүдтэ түрүү хууринуудые эзэлһэн, шангуудта хүртэһэн байна.

Уг гарбалаа, ууган арадайнгаа түүхэ мэдэхэ талаар конкурсдо Үлэгшэнэй дунда хургуулин түлөөлэгшэ Намжилма Очирова эрхим гэдэе. Шара-Азаргын дунда хургуулин шаби Соёлма Эрдыеева 2-дохи хуурида гараа нэн. Гэсэрэй түүхые үеһөө үедэ дамжуулан, мүнөө хүрэтэр асаржа ерэнэн гайхамшагта гэсэршэд тухай мэдэхэ конкурсдо Шара-Азаргын Туяна Цыренова - хоёрдохи, Санагын Баярма Норбоева - гурбадахи хуури эзэлһэн байна. Тэдэнэр бүтэдэ буряадай суутай гэсэршэд тухай мэдэхэ гадна, нютагайнгаа үлгэршэд тушаа тон хонирхолтойгоор хөөрөө бигуу. Сандак Норбоев, Бухын Улаан болон бусад бэрхэ үлгэршэд тэдэнэй нютагта байһан юм. Мүнөөшье энэ заншалые залгуулан, Родион Унтанов, Борис Тарбаев гэсэршэд арадай аман зохёолой гүн баялигы арад зондо, залуу үетэндэ дамжуулжа байнхай. Санагын эдир гэсэршэн Чингис Хадаев энэ ехэ наадандэ шалгаржа, үнэтэ бэлгээр, дипломоор шагнагдаа.

Байгал шадар ажаһуудаг хэдэн ондоо угсаата арадуудай түүхэ, соёл мэдэхэ конкурсдо Үлэгшэнэй дунда хургуулин Эржена Очирова эрхим, гүнзэги эрдэм мэдэсэтэй байһанаа гэршэлбэ. Захааминһаа ерэнэн хүүгэд шуран солбоноо, бүхэ, мэргэнэ туршалсаха мурьсөөнүүдтэ мүн лэ шалгарба. Жэшэнь, нур харбалгаар Дарима Ванчикова гурбадахи хуури эзэлэе нэн.

Үлэгшэнэй дунда хургуулин "Наадан" гэнэн хүүгэдэй ансамблин хүтэлбэрилэгшэ Тамара Гомбоевна Занаеватай хөөрэдөө һэмди. - Энэ жэлэй сентябрь соо манай "Наадан" ансамблин байгуулагдаһаар 5 жэл болобо. Урданай дуунуудые, нютаг нютагай ёхор үбгэдэ, хүгшэдһөө бэшэ ярабаад, сээжэдэ эгдэбди. Любовь Матвеевна Гуляева, Валентина Дымбрыловна Очирова бидэ гурбан обоо тахилгын болон угай нааданай ёһолоннуудые энэ найндэртэ бэлдэбди. Хонгоодор, шошоолог, хатагин, бойһо, хашан гэнэн табан угай зон манай нютагта ажаһуудаг. Табан угайхидай обоогоо яагаад тахидагые, дайдын бурханда зальбардагые, мүн угайнгаа найрые ордонотой, хүжюүтэйгээр наадахые харуулхана оролдообди. Энэ нааданайнгаа түлөө жюриин үндэр сэгнэлтэдэ хүртөөд, үнэтэ шангаар урмашуулагдаа һэмди, - гэжэ Тамара Гомбоевна хөөрэбэ.

- Мүнөөнэй хүшэр сагта, мүнгэнэй хоморто, ансамбльдаа хэрэгтэй хубсаһа абахаһаа эхилээд, концерт харуулжа, иишэ тиишээ ябаха арга яагаад олонобта? - гэжэ асуубабди.

- Нютагайнмай захиргаан яһала дэмжэдэг даа. Захиргаанай зайһан Цырен Цыренович Цыренов буряад хубсаһа оёходо хэрэгтэй мүнгэ үгэһэн юм. Гадна хүршэ нютагуудта, Закаменск, Улаан-Үдэ хотонуудта гарахаданмай, мүнгөөр, автобусоор туһалдаг, - гэжэ тодорхойлобо.

Үе сагые дамжан ерэнэн угай наадые иимэ найхан үрээлээр хүүгэд түгэсхэдэг байха юм:

- Боди сагаан сэдхэлтэй
- Буригуйнүүд ябая!
- Сэбэр сагаан сэдхэлээ
- Хирэгүйгөөр сахия!

Урданай ёһо заншалда, түүхэ домогуудта түшэглэн, элинсэгүүдэйнгээ носоон гал гуламтые, захяа заабаринуудые нангинаар сахижа ябаһан эдэ хүүгэдтэ, эрхим бэрхэ багшанартань дэмбэрэлтэй хэрэгээ үргэлжэлүүлхыень, бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсэнбди!

Г.САМБЯЛОВАЙ фототекст.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Захаминай хургуулинуудай түлөөлэгшэд Гэсэрэй нааданай үедэ.

"Буряад үнэндэ" бэшэгдэһэнэй һүүлээр ОРШУУЛГАНЬ ЕХЭ НАЙН

"Үнэн" газетын олохон дугаарнуудта "Чингис хаан тухай тобо тойлбари толи" гэнэн гаршагтай тон хонирхолтой материалнууд толилогдобо. Тэдэниие Д.Бальжинмаев гэжэ хүн монголһоо оршуулан юм. Тэрэ хүниие бидэ ямар нэгэн эрдэмтэ, тугаар оршуулагша хүн байгаа гэбэ гэжэ ханаад, хурагшалан гэнэмни, "Буряад үнэнэй" корреспондент хүн байба. Тивхын хажуугаар үшөө зохёолшо хүн болобо. Тэрэ ехэ найн. "Үнэндэмнай" дүрбэн тэгшэ басагад, хүбүүд хүдэлдэг юм байна гэжэ мэдэбэбди. Тиигээд юу хэлэхэе ханаабиб гэхэдэ, нүхэр Бальжинмаевтай оршуулга уһан буряад хэлэн дээрэ ехэ найнаар хэдэнхэй гэхэе ханааб.

Һүүлэй үедэ Чингис хаанаар, тэрэнэй ажаһууһан үеэр, оршон тойронхи байтаали, мүнөө үеын хүнүүд болон гэр бүлэнүүдээрнь хонирходог болонхоймнай мэдээжэ. Тийн Чингис хаан тухай номуудаар онсо

хонирходогыше болоһонди. Тиигэжэ байхана тобо тойлбари толи ехэ туһатай байба. Жэ Чингис хаанай һүүлээр Өгэдэй хууриень мэдэбэбди. Тэрэ хадаа Чингисэй ехэ хатан гараһан гурбадахи хүбүүн байгаа. Тиигэбэшые ямартаа тэрэ хоёр ахаяа алхажа, ехэ хаан болоһон тобо тойлбари уншажархихада, ехэ амар бай мэтшэлэн жэшээнүүд дүүрэн ааб даа. Тэ оршуулагша Дондок Бальжинмаевтай ажалье онсоор тэмдэглэхые гуйха байнаб. Энэ хүдэлмэри горбитой ажал найнаар бүтээгээ.

ШЭНЭ НЭБШЭЭН

Буряадай гүрэнэй университедтэ хурагшад (ерээдүүдэ нэрэ солотой журналистнуудые магад) залуушуулай хүсөөр бүтээгэжэ гаралын солбон" гэжэ хуудаһые хонирхон хараһан байнабди. Тэрэ онсо өөрсэ хэлэгтэй, стилтэй зог болоо. Залуушуулай шэнэ маягаар бэшэһэн хурагшад, ондоо болонгүй гаргажа байгаа хуудас нэбшээнэй үлгэршэнь элээр мэдэгдэхэ, тагилдаа. Эдэ нүхэдые дэмжэхэ, тэдэндэ туһалха хэрэгтэй. М.БАДМАЦЫГОВА

"БЭХИ АЖАЛ" БЭХИЖЭНЭ

Манай Асагад нютагта эмхидхэгдэһэн "Бэхи ажал" гэнэн таряашадай ажахы хүндэ хүшэр сагые, хүлээгдээгүй олон бэрхэшээлнүүдые мүнөө дээрээ дабаһаар лэ ябана.

Жэлэй дүрбэн сагта мал адуулжа, олзо олохонь мүнөө бэрхэтэй.

1500 сүүдхэ соо арай шууд адуулжа, үүсэлһэн малайнгаа мяхые тон үнэгүйгөөр гүрэндэ, мүн дэлгүүр дээрэ худалданабди. Мал ажалай продукциян үнэ тэнгые дээшлүүлхэ асуудалда Гүрэнэй Дүүмын депутадта кандидатаар манай аймагһаа Д.Э.Б.Ж.Ү.Л.Э.Г.Э.Н.С.И.Найчуковагай анхаралаа хандуулхыень ехэтэ хүсэнэб. Светлана Ивановна - хүдөөгэй хүн зоной ажабайдалые тон наринаар мэдэдэг бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ. Манай Асагад нютагай хүн зондо нэгэтэ бэшэ туһалһаншые байха. Добо-Енхорой аршаан -булагые нэргээхэ хэрэгтэ туһалжа, бултанай зүгһөө баяр баясхаланда хүртөө нэн.

Манай таряашадай ажахы урда жэлнүүдтэ гүрэнһөө абаһан зээлиее бултанһаа урид, хүнгэлэлтын үшөө ерээдүй байхада түлөө һэмди. Ажахымнай луговодууд, таряашад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, сабшалан полинуудаа хорёолонхой.

Сабшалангайнмай газар жэл бүри эртэнһээ уһалагдадаг, наг шэбхэ зөөгдэдэг. Талха таряа, үбһэ, голоомоёо саг соонь, найн шанартайгаар хуряажа абанабди. Мүнөө хуряаһан таряанайнгаа орооһо тээрмэдээд, нэгэдэхи сортын гурилтай холёод, хилээмэ барижа, гэр бүлэ бүхэндэ миинтээр үдэр бүри 3 бүүлхэ үгэдэг болообди.

Ажахын гэшүүд хэһэн ажалайнгаа түлөө нара бүри салин абана. Мүнөөнэй сагта энэмнай тон ехэ туһа нэмэри боложо үгэнэ.

Дээдэ гарай ветеринарна врач Б.Т.Чимитов ажахыемнай хүтэлбэрилнэ. Булат Тумуржапович ганса хүтэлбэрилөөд ябана бэшэ, өөрөө комбайн, трактор, машина жолоододог юм. Ажалай тээрмын эрьюулгэ соо хайса боргожон Булат Тумуржаповичһаа ажабайдалнай дулдыдана гэхэдэ, алдуу болохогүй. "Танилтай хүн талын шэнээн, танилгүй хүн альганай шэнээн" гэнэн үгэнүүд Б.Т.Чимитовтэ тон таарана.

Мүнөө малайнгаа үбэлжэлгэдэ сүм бэлдэбди. Үбһэн, голоомо, зеленко үбэлэй байрануудта зөөгдэнхэй. 60 толгой буруу, хашарагууд ноябрь харын дүүрэтэр Мухар-Нуурай баян бэлшээридэ, Үдэ голлой эрьээр бэлшээгдэһээр юм.

Ц.БАЗАРХАНОВ, малшан.

АВТОБУС ХЭ ЯБАДАГ БОЛОХОБ

Ахын аймаг руу а

ябадаггүй. Ху

машинатай хүнүүд Улаан-Үдэ хүртэ

ошохо, ерэхэдээ хү

хуулгажа

гэгдэргэньшые аба

Тиихэдээ 135 мянган т

түлээнэ.

Ахын аймаг руу о

харгы мүнөө һа

заһабарилга гал

Тиигэбэшые хаань, хүн

зөөхэ автобус Аха руу

болотор ябанагүй. А

хүтэлбэрилэгшэд, хүн

республикын През

Л.Б.Потаповта ав

эрижэ хандаһан байха.

энэ асуудал шиидхэг

Холын нютагта ажа

Ахын хүн зон хэдэ бо

зобохо, тэсэхэ гэшэ

асуудал гараһаар үнш

асуудал хэзээ шиидхэг

АДУУ

хүдөө

Асуугты - харюусахабди

"ҺҮНИЙН ХАРАНХЫ, ҺҮҮДЭР"

Улаан-Үдэ хотын зарим үйлсэнүүдтэ зайн гал носоогдоо. Үдэшэ орой ябахань аймшагтай гэжэ хэдэн уншагшад редэ бэшэ нэн. Зайн галай утаһа ланинүүдэй (ЛЭП) болон үйлсэн зайн галаар хангалгын албанай начальник Л.В.Оку хандаһанмай, иигэжэ харюусаба:

- Нээрээшые, хоёр долоон хоногой саана хотын түб Ленинэй үйлсөөр зайн гал үгы байгаа. Ушарын гэхэдэ, Банзаровай болон ниислэлэй түбэй үйлсэнүүдые зайн галаар хангадаг подстанцида зарим тэды заһабарилга болоо бшуу. Заһабарилга дүүрээ. Үдэшэ бүхэндэ саг соогоо үйлсэнүүд гэрэлтүүлэгдэнэ.

Гэрэлтүүлгын график нара бүхэндэ хубилдаг, нэн түрүүн наранай орохо сагтай тааралдуулагдадаг юм. Жэшэнь, эдэ үдэрнүүдтэ

үдэшын 17.50 үйлсэнүүдтэ зайн носоогдоно. Харин түб тэнгһээ хойшо хотын гүрэнгэ хубинь лэ гэрэлтэй.

Мелькомбинадай, мүн харгы шадарай үйлсэ авиазаводой болон Вос хууринай, 102 микрорайонной, аэро шадарай үйлсэнүүд зайн автономно хангалт Сотниково, Солдат Поселье, Сокол, Кому Горький хуури фоторелегэй гурим гэрэлтүүлэгдэнэ.

НОЁХОНОЙ БУРЯАД ХАСАГУУД

Буряад-монголшуудай ажабайдаг харьяат газарай бүридхэдэ, Росси, Хитад болон Монголой хоорондох хилэнүүдые элирхэйлэн тогтоон, эдэ гүрэнүүдэй хоорондо харилсаануудай тогтоон ушар ехэ шухала удха шанартай байһан юм. 1681 оной Нэршүүгэй хэлсээн Россиин Хитадтай зүүн хилые тодорхойлоо, мүн Забайкалин буряад угсаатание Россиин албантан гэжэ хуулиа ёһоор баталаа хэн. Тиигэбэшье урда бэсын хилэ эли бэшэ, нээлгээтэй зандаа байгаа. Энэ ушарһаа арсалдаан, зүришэлдөөн бологшо хэн. Тэрэ үеын Хитадай гүрэн түрэ Забайкалине Монголой үргэлжэлэ гэжэ тоолодог байгаа.

Сүхэ голый эрьдэр оршодог Хониной-Нутын, мүн Сэлэнгэ шадарай Харуул бэлшээринууд Монголой талын нүүдэлшэдэй дэбтлгонуудһаа харууһалан хамгаалагдадаг хэн. Тэрэ сагай суурьян Новоселенгинскһээ баруун-урагшаа оршодог Харуул толгой гэнэн гүбээ бии хэн. XIX зуун жэлдэ Сэлэнгын талын дүүмын ахамад тайшаа байһан, урданай түүхые һайн мэдэдэг Сайнцак Юмов (1883 ондо) өөрингөө зохёол соо энэ ушарые тэмдэглэһэн гэшэ.

XVIII зуун жэлэй түрүүшын хахадта ород-хитад харилсаануудай талаар шийдхэгдэхэ асуудалнууд олон байһан юм. Жэжээн, Россиин Хитадтай, Монголой урдахи хилые элирхэйлэн зохёо, худалдаа наймаа хүгжөөхэ, Бээжэндэ элшэн сайдые байлгаха гэхэ мэтэ. Эдэ асуудалнуудые шийдхэгдэ зорилготойгоор 1725 ондо элшэн сайдуудай капитанрин начальник Илдевинский граф Савва Рагузинский толгойлон Россия дипломатуудай бүлэг Бээжэн ошоһон түүхэтэй.

1726 оной октябрь соо Бээжэн хүржэ эрээ, Хитадай үндэр тушаалта ноёд һайдуудта угтуулба. Император Богдоханшье дулаанаар утган абаа. Тиигэбэшье хоёр талын хөөрөлдөөн ехэл хүшэрөөр үнэрбэ. Аяар долоон харын гуршада хилэ тухай асуудал зүблэн хэлсэгдэһэн юм. Хитад гала Сибириин горитой хубине, аяар Тобольск хүрэтэр газар дайдые абаха ханаатай байгаа. Хэлсэһээр байтараа, Байгал шадархн газарышье абаха хүсэлтэй болобо. Тээд бүрин эрхэтэ элшэн сайд С. Рагузинский эдэ ханаашалгануудые эрд буруушаагаа. 1727 оной хабар Бээжэнһээ гаража, ород-хитад хилэ тээшэ С. Рагузинскийн толгойлон мисси зорибо. Тиигэжэ 3 нара соо хоёр талын хөөрөлдөөн таһалдажа, энэниие һамбаашалан, С. Рагузинский буряад-монголшуудай байра

байдалые шэнжэлһэн юм.

Россиин зүүн-урда хилэнүүдые харууһалха хэрэгтэ буряад үндэһэтэниие хабаадуулагда ехэ анхарал хандуулагдаа. Савва Рагузинский буряад-монгол арадай байра байдал, ёһо заншал, һанал бодоһынь гүнзэгыгөөр шудалхые оролдоо. Сэлэнгын, Хориин, Агын бурядуудай, Нэршүүгэй хамнигадай түлөөлэгшэдэй съезд зарлажа, Хэлго голый шадар, Ноёхон-хаан хадын хормойдо хасагуудай ударидагшадтай зүблөө хэһэн юм. Энэ тон шухала удхатай үйлэ хэрэг тухай Хориин Талын дүүмын харин бэшээшэ, тэрэ үеын эрдэмтэй, ухаатай хүнүүдэй нэгэн болохо Вандан Юмсуновой түүхэтэ бэшэг соо мэдээсэгдэнэ: "Хилэ табиха зорилготойгоор 1727 ондо ерэхэн Рагузинский Сэлэнгын тойрогой гурбан албан зургаанай буряад угсаатание, мүн Нэршүүгэй тойрогой буряад хамнигадые Ноёхондо суглуулаад, ёһо заншалнуудтайн болон байра байдалтайн зохиадуулан, XI хүсэнэгһөө бүридхэн Талын уложени зохёожо, 1727 оной мартын 24-дэ тэрээнээ буланда тараажа үгөө хэн". Хитад болон Монголой Россиин хилэ табихада, хилэ харууһалха, бэхижүүлхэ хэрэгтэ Ноёхоной бурядууд ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа бээшэ.

1727 оной июлиин хоёрдох хахадта хэлсээнүүд үргэлжэлүүлэгдэбэ. Энэ үедэ драгунуудай рого, 400 буряад морин сэрэгшэд, 495 ород сэрэгшэд асарагданхай байгаа. Хоёр харын туршада найман конференци үнгэрбэ. Хөөрөлдөөн заримдаа зүрилдөөтэй, хурса удхатай болодог хэн. 1727 оной августын 20-до Хягтаһаа 20 модо зайда оршодог Бүрэ голый эрьдэхи газарта Бүрын хэлсээндэ гар табигдаба. Энэ хэлсээнэй ёһоор зүүн зүгһөө Горбцаа голоор, Хягтаар баруулжаа, Енисей мурэнэй эхээр хилэ татагдаа хэн. Хэлсэе баталалгын үедэ Сэлэнгын болон хори буряад отогуудай толгойлогшонор, жэжээн, сонгоол угай шүүлингэ Юмдаши Буянтуев байлсаһан юм. Хэлсэе баталһан хоёр талын түлөөлэгшэд морёор ябажа, хилын гараһан газарта шулуун обоонуудые бодхоогоо хэн. 5-10 сажан үргэнтэй нейтральна зүрууд газар элирхэйлэгдэһэн байна.

Ород болон монгол хэлэн дээрэ бэшэгтэй тусхай модон хабтагайнууд - "мэдээн" гээд нэрлэгдэдэг хэн - ород атаманда -1, нүгөөдэнь - монгол яаманда байдаг гуримтай хэн. Хилэ гарахадаа, энэ "мэдээн" тэмдэгы хэрэглэдэг байгаа.

Бүрын хэлсэе хүгжөөн, 1727 оной октябриин 21-дэ Росси болон Хитад хоёрой хоорондын

политическэ ба экономическа харилсаануудые гуримшууһан Хягтын трактатта гар табигдаа хэн. Тэрэ үе тухай профессор Г. Ц. Цыбиков иигэжэ тэмдэглэһэн юм: "Байра байдал тиихэдэ хүндэ, хилэ дээгүүр һуурин, тосхонууд тон үсөөн, тиимэхэ граф Рагузинскийн хэлсэжэ, баталһан хилын харуул бээлүүлхэнь хүшэр байгаа. Энээнһээ уламжалан, буряад болон хамниган үндэһэ яһатанда хандажа, хилын харуулда хабаадуулаха баатай болоо хэн... Хилэдэ эгээн дүтөөр байрладаг буряад угсаатан гэхэдэ, сэлэнгынхид ба хориинхид болоно".

18 зуун жэлэй түрүүшын хахадта С. Рагузинскийн зарлигаар бии болгодоһон хилын 15 харуудда Сэлэнгын болон хори буряад отогуудай түлөөлэгшэд һайнаар алба хэдэг байгаа. Харуул бүхэндэ 5-10 нэы гэрнүүд табигданхай хэн. Сонгоол угай Ноёхоной хасагуудай үнэн сэхээр, оролдосотойгоор алба хэдэгы граф Рагузинский тэмдэглэһэн юм.

Бүрын хэлсэе баталһанай удаа граф Савва Рагузинский Сэлэнгын тайшаада нара зурагтай, мүн ородоор "Хэндэшье мүхөөгөө үгэнзүгү..." гэнэн бэшэгтэй улаан туг баруулаа хэн. Граф Савва Рагузинскийн гуйлтаар 1728 оной мартын 29-дэ хаанай дээдэ захиралта гаража, буряад хасагууд сэрэгтэй нэрэ тоотой болгодоһон юм.

Энээнэй һүүлээр С. Рагузинский Зүүн Сибириин үндэһэн арадуудай дунда хүтэлбэрилгын болон сүүдэй гурим бүридүүлэн байгуулаха хэрэг ябууһан түүхэтэй. 1728 оной июлиин 28-да харууһан Фирсов болон оршуулагша С. Кобейдэ үгтэһэн Элшэнэй канцеляриин тусхай заабари соо 1720 онһоо урид эхиэлэгдэһэн сүүдэ зарганууд болуулагдаад, энэ саһаа хойшо эхилһэн хэрэгүүдээр лэ бурядууд заргадха ёһотой гэжэ бүхэ буряад отогуудта дуулаха тухай хэлэгдэнхэй. Шухала бэшэ хэрэгүүдые отогуудай толгойлогшонорой өөһэдөө шийдхэһынь дамжуулдаг хэн. Нэгэ уг гарбалтай зон ондоо угта нүүхэ эрхэгүй, нүүжэ ергэшэдые гэдэргэнь, өөһэдэнь отог урагта тэхэрюулдэг болоо бээшэ.

Росси, Хитад болон Монголой хоорондо гүрэнэй хилэ табиха орёо хүшэр, шухала удхатай хэрэг, мүн ород болон буряад арадуудай дээрэ дурдагданһан оронуудай арад зонтой һайн хүршэнэрэй, хани харилсаа тогтоохо үйлэ хэрэг тон бодомжотойгоор, шууяа шурхираагүйгөөр, дайн дажаргүйгөөр бээлүүлэгдэһэн байна.

Владислав Лукич Рагузинскийн (1670-1738) намтар, ажаябуулга энэ талаар ехэ һонирхолтой. Серб яһанай энэ хүн Босниин Владиставович тайжануудай угһаа гараһан, мэдээжэ дипломат, томо зиндаагай гүрэнэй ажал ябуулагша байһан юм. XVII зуун жэлэй һүүл баһаа 1708 он хүрэтэр Турцида Россиин правительствын нюуса даабаринуудые дүүргэһэн. I Петр хаанай 1711 ондо бээлүүлһэн Прутска дабшалгада хабаадалсаһан. 1711-1722 онуудта Римдэ болон Венецидэ ород элшэн сайд байгаа. Хитадта элшэн сайдай үүргэ дүүргэжэ, Бүрын болон Хягтын хэлсээнүүдтэ (1725-1728) гар табюулаа. Россия бусаһанай удаа Хитад тухай тэмдэглэлнүүдые бэшэһэн, Зүүн-Урда Азиин карта табихан габыятай. Эдэ бүхэ амжалтануудайнгаа түлөө Савва Рагузинский нюуса советнигэй нэрэ зиндаатай болоод, Александр Невскийн орденээр шагнагдаа бээшэ.

1764 ондо буряад хасагуудай 4 полк байгуулагдаа. Туд тудтаа 6 сотниһоо бүридхэжэ хэн. Полкые - һунгаданһан есаул, сотние - сотник толгойлогшо бээшэ. Ноёхондо хасаг сотни эмхидхэгдээ. Тэрэнэй конторо (зургаан) мүнөө үеын Ноёхоной колхозой түб һуурин болохо Зургаан-Дэбэдэ байдаг дээрһээ, магад, хасаг сэрэгтэй сотниин хүтэлбэри "зургаан" гэжэ нэрлэгдэдэг болоо аалам?

Сэлэнгын буряад угсаатанай ажаһуудар газарта 1895 ондо 6 станица бии болгодоһон хэн: Сэлэнгын, Борьёогой, Гэгээтын, Харьяатын, Ара-Хэрээтын, Янгаажанай, Дунгыһаа Харацай застава хүрэтэр 13 застава тоолододог байгаа. Эндэһээ саашаа 6 заставада Зэдын болон Захааминий хасагууд алба хэлгэ хэн. Бүри баруулжаа ошоходо, хамнигад ба Түнхэнэй бурядууд хилын харуулда хабаададаг

Полкнуд	1831 он	1838 он	1841 он
Сонгоол	295 десятин	1100	1941
Ашабагад	620	717	1200
Сартуул	284	-	578
Атаган	62	-	160

Гэрэй эзэнэй гү, али айлай хүбүүнэй аяар 4 жэл соо алба хэхэдэ, гэр бүлэдэнь ехэл хүшэр, зарим бага шадалтайнуул үгчрхэ туйлдаа хүрэдэг байһан.

1812 оной Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда Сэлэнгын станицын полкнудай бүридэлдэ Ноёхоной хасагууд хабаадалсаа. Мүн ород - түрэг, ород-япон болон дэлхэйн нэгдэхэи дайнай байлдаануудта ороһон түүхэтэй. Ород-япон дайнай үедэ Ноёхоной хасагууд иигэжэ дуулагша хэн:

Дүрөө дүрөөшэ хоёртоо
Дүүлгэр болоо моримни.
Дүрбэн жэлэй албаида

байгаа. XIX зуун жэлэй 90- болотор хасагууд 25 жэл болзор 4 жэл болгодоһон наһа гүйсэһэн хасагууд татагдахадаа, өөрын моригтой, өөрын хасаг байха зэргэтэй бээшэ арһан хара палааха эхилээд, кокаратай, фуражкатай, боро хара сэмбэ гимнастеркотой, оймһотой, хонин нэхи эдээ хоол хэхэ тууламга зүү, тобишо мэтые хэл тууламгай, модон кружкатай, патронтангай ёһотой хэн. Энэнь моринойнгоо тоног ташаа абажа ерэхэ зэргэтэй Станицын правлений эрээд, эмээлэй, хазарай мүн хасаг хубсаһа мориной тоног бэлдэһэн мүнгэ оруулдаг хэн.

"Забайкалин областэ эдлэлгы ба газар хэрэ шэнжэлгэ" тухай Куку комиссийн материал буряад хасагуудай тар нуга сабшалангай тар малайн тоо толгой, зор дурдагдангүй. Атамнууд зарганарта эдлэгэ зонһоо суглуулаһан 200 арһа - үгэжэ, ийн баримтануудые засагаархита мэнэ үлэһэн байгаа хэ. Ноёхоной хасагууд гол ажалтай хэн. XVII зуун һүүл багта Сэлэнгын нэн түрүүн хасагууд эрхилжэ эхилһэн түүхэтэй. Сэлэнгын Талын архивай материалнууд аад онуудаар экономика магазинууд байтуу хасагуудта таряанай хүрэнгэ урьһаар үгтэдэ Ноёхондо нимэ магазине бии болоод, 1920-ёо болотор хүдэлөө хэн.

Буряад хасаг полкнуд элдүүлжэ, таряан эрхилдэгы харууһан баримтанууд:

Дүнөө болоо зүрхэмнэ
Долоон эхитэй Хэлго
Дугаагымни сентүүмнэ
Дуралсан ханилсан нүр
Дурьмни хубаама саяа
Буряад хасагууд Забай
хилэ шадарай бай
дөгтонижоруулагда,
үндэһэн арадые нү
бүридүүлэгдэ түүхэтэ
нүлөөтэй байһан гэжэ
тэмдэглэхэ хэрэгтэй.
БУЯНТА САИ
эрхүү хото.

Һанамжа

1994 ондо "Вожди" гэнэн гаршагтай 3 боти номые Москвагай "Новости" гэнэн хэблэл барлан гаргаа хэн. Тэрэнэй һүүлшын "Ленин" гэнэн хоёр ном соо хубисхалта сагай хүтэлбэрилэгшэ тухай бэшэгдэнхэй. Тус номуудай автор Д. А. Волконогов 70 гаран жэлэй саана болоһон үйлэ ушар, Лениней хүтэлбэрилхы үүргэ шэнжэлхэдэ, гансал нэгэ талынь баримталжа харуулаа гэжэ ханахаар.

Хэдэн үе саг соо Россиин зоной ажабайдал доройтожо, тэсэбэринь эсэстээ хүрөөд, социальна хубисхал заагагүй, хэрэгтэй болоһон байгаа. Лениней хүтэлбэрилһэн большевигүүдэй парти

ЗҮБӨӨР СЭГНЭХЭ

доройтонги байдалые юрэ усадханан лэ гэшэ. Тэрэ ехэ үймэдөөн соо большевигүүд яһала бэлээр засаг абажа, түргэн мүрөөр олон орёо асуудалнуудые шийдхэхэ, юрын зоной ажабайдал хайжаруула гэжэ хараалһан юм. Ганса нэгэ гүрэндэ социализмын илаата туйлагдаха гэнэн Лениней хургаал теоретическэ талаар бэлэншье наа, үнэн дээрэнь бээлүүлхэдэ, тиимэ хүнгэн хэрэг бэшэ байгаа. Россида хамаг хүтэлбэри харгыһаа хадууржа, ханагдаа үзэгдэһгүй үйлэ ушарнууд болохоор байхадань, тэрэ харюусагатай үедэ хэрэгүүдые шанга мүрөөр шийдхэхэ хэрэгтэй болоо хэн. Тиимэхээ залуу гүрэн хайра

гамгүй хатуу гурим - диктатура тогтооходоо, мүн лэ заримдаа шууд сэхэ бэшэ, гол хургаалһаа хадуурһан шэглэл баримталха баатай байгаа.

Лениней байгууһан тоталитарна ёһо журам Д. А. Волконоговой номууд соо айхабтараар шүүмжэлэгдэнэ. Энэ шүүмжэлэлдэ онсо анхарал хандуулаха байна. Лениней ажалнууд соо империализм хадаа дайн, уни хубаагданһан зөөри, газарые дахин хубаахын түлөө шэрүүн тэмсэл гэжэ бэшээтэй юм. Тэрэниие 1941 оной Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн гэршэлнэ гэшэ. Советскэ Союз бэшэ, фашис Германи дайгаар маанадта ороһон гэжэ бүхэ

дэлхэй мэдэнэ. Эндэ Советскэ Союзай ямар довтолон оролго тухай автор хэлэнбэ?

1945 оной август нарада манайхин бэшэ, ондоо гүрэн гэжэ түрүүн ядерна буу зэбсэг хэрэглэһэн гэшэ. Советскэ Союз өөһэдэгоо хамгаалхын тула ядерна зэбсэг бүтээжэ, энэ ракетно-ядерна "тэмсэлдэ" ороо ха юм. Зүгөөр коммунизмын гол зорилгонуудай нэгэн болбол хүн бүхэнэй һайн байха ушар, али наа, христиан шажанай хургаалаар "хажуудахитаяа һайн бай" гэжэ тодорхойлогдонхой. Тиимэхээ 1991 оной мартагдахагүй ушар, Совет засагай байгуулагдахын эхин үеын шэрүүн дайнаа бүри аймшагтайгаар үнгэрхэ байгаа бшуу? Харин нимэ далайданһан болохогүй хэрэг баһал тэрэ үеын Совет системын аша үрэ болоно гэшэ. Тойроод хүн үлэнхэ хооһон ажаимд Россиин һүүлшын хаан эрхэ байһан юм. Тиимэхэн хүнүүдтэ богоолш гэнжэхэ бэшэ ондоо үнэтэй сентэй юумэнүүдэ Зүгөөр М. С. Горбачев эй президент байһан һу үдэрнүүдэ суута Фор амаржа үнгэрөө. Тэрэ дачань өөрэйнь бэшэ, Пү мэдэлэй байгаа ха юм. Тии манай хүнүүдтэ энэ үе хубаадаха юмэн үгэ, ү хүтэлбэрилжэ шадаагүй халаха хэрэгтэй байгаа. Т үйлэ хэрэгүүдые гансал талаһаа бэшэ, хэдэн ондоо бодол баримталан, үнэн шэнжэлхэ, сэгнэхэ хэрэг И. БОЛ

27. П
Телеу
Выбор
Новост
Тропика
Поле ч
Марсф
Угадай
Новост
В эфир
Собака
30 слу
Восток
Мульти
Марсф
Воздн
Элен и
Джэм
Самь д
Новост
Тропика
Выбор
Угадай
Если...
Время
"Эле
дежда н
Загад
ингель
футбол
Музыка
Новост
Семь д
Вести.
Звезд
Требую
Ритмика
Высока
Мульти
Выбор
Антрак
Мульти
07 наш
Ключев
Вести.
08 Милл
Телега
Новая л
09 Мы ещ
Бурятск
Мульти
10 Ая-тан
11 Курьер
12 В наше
13 Мы не
14 Выбо
15 демократ
16 Байкал
17 Маски
18 Байгал
19 Выб
20 Плат
21 В. В.
22 Социск
23 Выб
24 Сметы Г
25 А. К. - д
26 Институ
27 допод
28 Вести.
29 Почти Б
30 Выход
31 Репорт
32 Момент
33 Автоми
34 Вести.
35 Служб
36 Музык
37 Река в
38 Тонка з
39 3 ка
40 Програ
41 Детски
42 Празд
43 Почта
44 Вести.
45 Пласен
46 Новая
47 П
48 Тренин
49 Радиожу
50 (Узлы)
51 7.00 Ин
52 В эфир
53 8.00 "С
54 П
55 Представ
56 12 - 19
57 22 - 19
58 28
59 Респу
60 Озор н
61 0.00 Р
62 7.00 Ин
63 17 дек
64 0.00 "О
65 0.00 "О
66 13.00
67 13.00
68 13.00
69 13.00
70 13.00
71 13.00
72 13.00
73 13.00
74 13.00
75 13.00
76 13.00
77 13.00
78 13.00
79 13.00
80 13.00
81 13.00
82 13.00
83 13.00
84 13.00
85 13.00
86 13.00
87 13.00
88 13.00
89 13.00
90 13.00
91 13.00
92 13.00
93 13.00
94 13.00
95 13.00
96 13.00
97 13.00
98 13.00
99 13.00
100 13.00

ТЕЛЕВИДЕНИ

НОЯБРИИН 27-ноо ДЕКАБРИИН 3 БОЛОТОР

27. ПОНЕДЕЛЬНИК

ОРТВ
Телеутро.
Выборы-95.
Новости.
Тропиканка.
Поле чудес.
Марафон-15.
Мультфильм.
Угадай мелодию.
Новости.
В эфире ГТРК "Мир".
"Собака на сене". 1 серия.
"30 случаев майора Земана".
Мульти-пульты.
Вкус прессы.
Мультфильм.
Марафон-15.
Звездный час.
Элен и ребята.
Джем.
Семь дней спорта.
Новости.
Тропиканка.
Тропиканка.
Выборы-95.
Угадай мелодию.
Если...
Спокойной ночи, малыши!
"Электронные жучки"-9.
Надежда на успех".
Загадки из истории. Иоанн Креститель. Часть 2-я.
Футбольное обозрение.
Музыкальная программа.
Семь дней спорта.
РОССИЯ
Вести.
Звезды говорят.
Требуются... требуются...
Ритмика.
Всего понемногу.
Мульти-пульты.
Выборы-95. Государственная Дума.
Антракт.
Мульти-пульты.
От нашего корреспондента.
Ключевой момент.
Вести.
Милицейская хроника.
Телегазета.
Новая линия.
Мы еще живы...
Бурятское телевидение
Мультфильм.
Ая-ганга.
Курьер.
В вашем доме - торжество.
Мы не в городе живем.
Выборы-95. Христианско-демократический Союз.
Байкал.
Список. Готовность ради жизни.
Байкал.
Выборы-95. Кандидат в депутаты Гос. Думы РФ Прокопьев В. - аспирант института Российской Академии образования.
Выборы-95. Кандидат в депутаты Гос. Думы РФ Тулохонов А. К. - директор Байкальского института рационального природопользования.
РОССИЯ
Вести.
Почти безнадежное дело. Часть 1.
Высокая мода.
Репортер.
Момент истины.
Автомиг.
Вести.
Служба 2990000.
Музыка всех поколений.
Река времени.
Гонка за жизнью. 3 серия.
3 канал "Бурятия"
Программа передач.
РОССИЯ
Детские новости.
Праздник каждый день.
Полчаса на чудеса.
Вести.
Спасение.
Новая линия.

19.40 Выборы-95. Государственная Дума.
20.10 Клуб избирателей.
20.25 Устами младенца. Бурятия
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоська.
21.40 Худ. фильм "Серп и молот".

28. ВТОРНИК

ОРТВ
7.00 Телеутро.
9.30 Выборы-95.
10.00 Новости.
10.15 Тропиканка.
11.00 Если...
11.45 Смехопанорама.
12.15 Мультфильм.
12.30 Угадай мелодию.
13.00 Новости.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 "Собака на сене". 2 серия.
15.00 "30 случаев майора Земана".
16.00 Новости.
16.15 Вкус прессы.
16.20 Мультфильм.
16.50 Мультитроллия.
17.10 Волшебный мир.
17.35 Элен и ребята.
18.00 До 16 и старше...
18.30 Семь дней спорта.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.05 Выборы-95.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Тема.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.50 Леонид Куравлев в фильме Василия Шукшина "Живет такой парень".
00.35 Москва. Кремль.
00.55 Новости.
01.15 Телешоу 50х50.
02.10 Твин Пикс.
03.00 Семь дней спорта.
03.30 Сиреневый туман.

РОССИЯ

9.00 Вести.
9.20 Звезды говорят.
9.25 Требуются... требуются...
9.30 Ритмика.
9.45 Всего понемногу.
10.25 Телегазета.
10.30 Выборы-95. Государственная Дума.
11.05 Мультфильм.
11.30 От нашего корреспондента.
11.45 Милицейская хроника.
12.00 Вести.
12.30 Новая линия.
12.45 Константин Симонов: Остаюсь военным писателем.
13.05 Судьба одного музея. Бурятское телевидение
17.30 Мультфильм.
17.40 Творческий вечер Д. Батомункуевой.
18.15 Курьер.
18.25 В вашем доме - торжество.
18.35 На спортивной орбите.
19.05 Байкал.
19.15 Программа "Контакт".
20.00 Байкал.
20.10 Выборы-95. Кандидат в депутаты Гос. Думы РФ Илюхинов Н. И. - председатель совета общества буддийской общины "Дхарма".
20.40 Выборы-95. Кандидат в депутаты Гос. Думы РФ. Кондаков Н. Я. - от компартии РФ.
РОССИЯ
21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Нонна Мордюкова в фильме "Женитьба Бальзаминова".
23.05 Киноафиша.
23.25 Интервью Председателя

Государственной Думы И. П. Рыбкина.
00.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Служба 2990000.
00.45 Река времени.
00.50 Джаз-клуб.
01.20 Гонка за жизнью. 4 серия.
02.15 Высокая мода.
02.25 Экран криминальных сообщений.

3 канал "Бурятия"

17.00 Программа передач.
РОССИЯ
17.05 Детские новости.
17.20 Компас роста.
17.50 Месяцеслов.
18.00 Вести.
18.20 Мультфильм.
18.45 Новая линия.
19.15 Ваш партнер.
19.30 Клуб избирателей.
19.40 Выборы-95. Государственная Дума.
20.10 L-клуб.
Бурятия
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоська.
21.40 Трагикомедия "Ночь длинных ножей".

29. СРЕДА

ОРТВ
7.00 Телеутро.
9.30 Выборы-95.
10.00 Новости.
10.15 Тропиканка.
11.00 Тема.
11.45 В мире животных.
12.40 Мультфильм.
12.30 Угадай мелодию.
13.00 Новости.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 Артистка из Грибова. 1 серия.
15.00 "30 случаев майора Земана".
16.00 Новости.
16.15 Вкус прессы.
16.20 Мультфильм.
16.40 Кактус и К.
16.50 Домисолька.
17.10 Зов джунглей.
17.35 Элен и ребята.
18.00 Тет-а-тет.
18.30 Семь дней спорта.

19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.05 Выборы-95.
20.35 Угадай мелодию.
21.00 Арбатский парламент - включись! Передача 2-я.
21.45 Спокойной, ночи малыши!
22.00 Время.
22.50 Нонна Мордюкова в фильме "Комиссар".
01.00 Новости.
01.20 Пресс-клуб.
02.15 Твин Пикс.
03.05 Семь дней спорта.
03.35 Кабаре "Все звезды".

РОССИЯ

9.00 Вести.
9.20 Звезды говорят.
9.25 Требуются... требуются...
9.30 Ритмика.
9.45 Всего понемногу.
10.05 Мультфильм.
10.30 Выборы-95. Государственная Дума.
11.05 Санта-Барбара.
12.00 Вести.
12.30 Милицейская хроника.
12.40 Телегазета.
12.45 Крестьянский вопрос.
13.05 Непопулярная тема.
13.20 Антракт.
13.25 Новая линия.
Бурятское телевидение
16.55 Бамбаахай.
17.10 Толи.

17.30 Курьер.
17.40 В вашем доме - торжество.
17.50 Итоги телемарафона "Помогите детям!". Прямой эфир.
18.50 Выборы-95. Блок "Ивана Рыбкина.
19.20 Байкал.
19.30 "Династия". 7 серия.
20.20 Выборы-95. Кандидат в депутаты Гос. Думы РФ Белоусов В. В. - глава администрации поселка Загорск.
20.35 Байкал.
20.45 Унтаахай.
РОССИЯ

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.35 Санта-Барбара.
22.35 Домино Михаила Боярского.
23.10 Чрезвычайный канал.
00.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Служба 2990000.
00.45 Река времени.
00.50 Джаз-клуб. Передача 2-я.
01.20 Худ. фильм "Геката".

3 канал "Бурятия"

17.00 Программа передач.
РОССИЯ
17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Чья сторона?
18.00 Вести.
18.20 Спешите видеть.
19.45 Далекий Восток.
19.15 Параллели.
19.25 Ваш партнер.
19.40 Выборы-95. Государственная Дума.
20.15 Клуб избирателей.
20.25 Своя игра
Бурятия
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоська.
21.40 Боевик "Пешеварский вальс".

30. ЧЕТВЕРГ

ОРТВ
7.00 Телеутро.
9.30 Выборы-95.
10.00 Новости.
10.15 Тропиканка.
11.00 Тема.
11.45 В мире животных.
12.40 Мультфильм.
12.30 Угадай мелодию.
13.00 Новости.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 Артистка из Грибова. 2 серия.
15.00 "30 случаев майора Земана".
16.00 Новости.
16.15 Вкус прессы.
16.20 Мультфильм.
16.40 Лего-го.
17.10 Новая реальность.
17.35 Элен и ребята.
18.00 Рок-урок.
18.30 Тайна древнего проклятия в фильме "Пора цветения".
01.00 Новости.
01.20 Музобоз.
02.05 Твин Пикс.
03.00 Семь дней спорта.
03.30 Хит-парад.

РОССИЯ

9.00 Вести.
9.20 Звезды говорят.
9.25 Требуются... требуются...
9.30 Ритмика.
9.45 Всего понемногу.
10.05 Мультфильм.
10.30 Выборы-95. Государственная Дума.
11.05 Санта-Барбара.
12.00 Вести.
12.30 Милицейская хроника.
12.40 Телегазета.
12.45 Крестьянский вопрос.
13.05 Непопулярная тема.
13.20 Антракт.
13.25 Новая линия.
Бурятское телевидение
16.55 Бамбаахай.
17.10 Толи.

10.05 Мультфильм.
10.35 Выборы-95. Государственная Дума.
11.05 Санта-Барбара.
12.00 Вести.
12.30 Чрезвычайный канал.
12.40 Телегазета.
12.45 Крестьянский вопрос.
13.05 Рассказы о художниках.
13.20 Антракт.
13.25 Новая линия.

Бурятское телевидение
17.25 Курьер.
17.35 Программа "Лимон".
17.55 Видеофильм "Живучая из рода Орлиного". Режиссер В. Пономарев.
18.40 Байкал.
18.50 Выборы-95. Блок "Наш дом - Россия".
19.20 В вашем доме - торжество".
19.30 Экспресс-обзор. Заметки политолога.
19.40 Династия. 8 серия.
20.35 Байкал.
20.45 Унтаахай.
РОССИЯ

21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.30 Санта-Барбара.
22.35 Маски-шоу.
23.10 К-2 представляет.
24.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Служба 2990000.
00.45 Река времени.
00.50 Джаз-клуб. Передача 2-я.
01.20 Худ. фильм "Геката".

3 канал "Бурятия"
17.00 Программа передач.
РОССИЯ
17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Чья сторона?
18.00 Вести.
18.20 Спешите видеть.
19.45 Далекий Восток.
19.15 Параллели.
19.25 Ваш партнер.
19.40 Выборы-95. Государственная Дума.
20.15 Клуб избирателей.
20.25 Своя игра
Бурятия
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоська.
21.40 Боевик "Пешеварский вальс".

30. ЧЕТВЕРГ
ОРТВ
7.00 Телеутро.
9.30 Выборы-95.
10.00 Новости.
10.15 Тропиканка.
11.00 Тема.
11.45 В мире животных.
12.40 Мультфильм.
12.30 Угадай мелодию.
13.00 Новости.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.50 Артистка из Грибова. 2 серия.
15.00 "30 случаев майора Земана".
16.00 Новости.
16.15 Вкус прессы.
16.20 Мультфильм.
16.40 Лего-го.
17.10 Новая реальность.
17.35 Элен и ребята.
18.00 Рок-урок.
18.30 Тайна древнего проклятия в фильме "Пора цветения".
01.00 Новости.
01.20 Музобоз.
02.05 Твин Пикс.
03.00 Семь дней спорта.
03.30 Хит-парад.

Бурятия
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоська.
21.40 Кинокомедия "Человек ниоткуда".

1 декабря. ПЯТНИЦА
ОРТВ
7.00 Телеутро.
9.30 Выборы-95.
10.00 Новости.
10.15 Тропиканка.
11.00 Чтобы помнили.
11.40 Игра, гармония.
12.10 Покая все дома.
12.45 Новости.
12.55 В эфире ГТРК "Мир".
13.45 По закону джунглей. 1 серия.
14.50 "30 случаев майора Земана".
16.00 Новости.
16.15 Вкус прессы.
16.20 Марафон-15.
16.40 Джем.
17.10 Сказка "Миллион приключений".
18.20 Как-то раз.
18.30 Человек и закон.
19.00 Новости.
19.20 Тропиканка.
20.05 Выборы-95.
20.40 Г. Хазанов в "Поле чудес".
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.50 Трагедия 30-х в фильме "Защитник Седов".
23.40 Взгляд.
00.40 Трасса.
01.20 Коллекция I канала. Премьера Дэвида Линчи "Твин Пикс": "Огонь, иди со мной".
03.40 Хит-конвейер.
04.15 Дульсенея Тобосская. 1 серия.

РАДИО

НОЯБРИИН 27-ноо ДЕКАБРИИН 3 БОЛОТОР

27. ПОНЕДЕЛЬНИК

Утренний концерт.
Радиожурнал "Земля родная" (на бур. языке).
7.00 Информация, объявления.
В эфире - Радиостудия "Улаан-Удэ".
8.00 "17 декабря - выбор за вами". Передача с участием представителей Аграрной партии.
19.51 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)
28. ВТОРНИК
Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
Обзор республиканских газет.
7.00 Информация, объявления.
17 декабря - выбор за вами"
Выступление кандидата в депутаты Госдумы В. Б. Прокопьева.
8.00 "Обсуждаем проект закона о культуре". Передача 1-я.
13.00 Новые записи оркестра народных инструментов БГТРК.

29. СРЕДА

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 "Обсуждаем проект закона "О культуре" Передача 2-ая.
7.41 - 8.00 "17 декабря - выбор за вами" Передача с участием представителей ХДС - христиане России.
19.22 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. языках).
19.52 - 20.07 "Роднички". Передача для детей, подготовленная в детском садике "Рябинушка".

30. ЧЕТВЕРГ

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 "17 декабря - выбор за вами". Выступление кандидата в депутаты Госдумы А. К. Тулохонова.
7.41 - 8.00 "17 декабря - выбор за вами". Передача с участием представителей компартии России.
12.10 - 13.00 Радиожурнал "Лимба". В программе: итоги VII съезда композиторов России; репортаж из зала филармонии; дебют на сцене оперного.
19.22 - 19.51 Республиканские известия (выпуск на бур. и рус. яз.)

1. ПЯТНИЦА

6.12 Республиканские известия (выпуск на рус. и бур. языках).
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 "17 декабря - выбор за вами". Выступление кандидата в депутаты Госдумы Н. И. Илюхинова.
7.41 - 8.00 "17 декабря - выбор за вами". Передача с участием представителей ЛДПР.
12.00 - 13.00 Музыкальная программа по заявкам радиослушателей "Час вашего письма"
19.02-19.51 "Вчера. Сегодня. Завтра". Информационная программа.
2. СУББОТА
6.12 "Сельские заботы". Радиорассказ

"Зима на фермах" (на бур. яз.)
6.40 Обзор республиканских газет.
6.45-7.00 Информация, объявления.
7.22 "Встреча с интересным человеком". - к 50-летию заслуженного деятеля искусств Бурятия В. И. Кондратьева.
7.45-8.00 "Радиобиблиотека". Новые рассказы молодого прозаика Д. Дамбаева (на бур. яз.).
8.10-9.00 Информационная программа "Вчера. Сегодня. Завтра".
19.01 - 19.58 "Стенные мелодии". Радиожурнал.
3. ВОСКРЕСЕНЬЕ
7.22 Информация, объявления.
7.30 - 8.00 Утренний концерт.
8.10-9.00 Литературно-художественная программа "Алтаргана".
9.10 - 10.00 Школьный канал: "Старшеклассник" - радиорассказ о республиканском центре для слабослышащих; "Эдиршүүл".

Олимпийскэ чемпион Владимир Сафроновой дурасхаалда зорюулагдаһан мурьсөөн

"...ЗАЛИРАНГҮЙ НОСОЖО БАЙГ ЛЭ!"

Нютагаймнай суута хүбүүн, боксоор түрүүшын совет олимпийскэ чемпион Владимир Сафроновой дурасхаалда зорюулагдаһан XIII мурьсөөн уржа үдэшлэн Улаан-Үдын авиационно үйлэдбэрийн нэгэдэй "Рассвет" гэжэ Соёлой ордоной танхим соо нээгдэбэ.

Дүримэй ёһоор энэ заншалта мурьсөөн Буряад орондо бокс улам саашадань хүгжөөхэ, арһан бээлэйн шадабаритадай мэргэжэл дээшлүүлхэ, арга дурынь мүлхэ зорилготойгоор үнгэргэгдэж гээшэ. Байгша ондо заншалта мурьсөөн Буряад орондо боксын хүгжөөгдэжэ эхилхээр 50 жэлэй, харин Росси гүрэндэ спортын энэ зүйлэй дэлгэрүүлэгдэхээр 100 жэлэй ойнуудта зорюулагдаһан байгаа.

Сэхьень хэлэхэдэ, үргэн олонитэ Владимир Сафронов тухай ехэ юумэ мэдэнгүй. Ушар нимэһээ тэрэнэй намтар тухай тобшохоноор хөөрө.

...Владимир Сафронов 1934 ондо Улаан-Үдэ хотодо түрэн юм. Гэртэхининь Шмидтын нэрэмжэтэ үйлсэдэ ажаһуудаг хэн. Сафроновтоной бүлэ дүрбэн үхибүүтэй байна. Володя - эгээл ехэн хэн. Дайнай эхилхэн 1941 ондо һонюуша хүбэлгэн хүбүүхэн ногоон дэлгүүрэй дэргэдэхэ 26-дахи хургуулида хурахаа оробо. Эндэ хуража байха үедөө тэрэ Александр Бадмажапович Ринчиновэй хүтэлбэри дор арһан бээлэйн нюусатай танилсаһан байгаа.

Долоодохи класс дүүргэдэ, В. Сафронов Эрхүүгэй уран зурагай училищида хурахаа ороһон намтартай. Зуража хурахаа гадна, эндэ тэрэ арһан бээлэйтээ хачасагүй. СССР-эй сутлуулагдамал командын гэшүүн, спортын мастер Александр Засухиной гараа гэмэлтэхэдэнь, 1956 ондо аяр холын Австралиин Мельбурн хотодо үнгэргэгдэхэн XVI Олимпиин нааданда Владимир Сафронов хабаадахадаа, толотомо амжалта туйлажа, совет боксернуудай дундаһаа түрүүлэн олимпийскэ чемпион болоо һэн. Нэгэдэхэи разрядтай ошоһон аад, СССР-эй спортын табляата мастер болоод бусажа эрһэн юм. Энэмнай спортын гайхамината баатаршалга ха юм даа.

Тэрэнэй һүүлээр В. Сафронов Европын чемпионатта хүрэл медальда хүртэн, СССР-эй хоёрдахин чемпион болоһон, ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мурьсөөнүүдтэ хэдэн удаа шангай һуурида гараһан, хани барисаата Арминуудай мурьсөөнүүдтэ гурба дахин илаһан намтартай. 284 дахин рингдэ гаража тулаадахадаа, 268-дань илажа гараһан байна. Москвагай полиграфическа

институдай шэмэглэлгын-зурагай факультет дүүргэдэ, "Физкультура ба спорт" хэблэдэ зураашаар хүдэлөө. Спортдо ехэ амжалта, туйлаһанайнгаа түлөө В. К. Сафронов "Хүннээ Тэмдэг" ордоноор шагнагдаа бэлэй...

Авиационно үйлэдбэрийн нэгэдэ хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудаг Загорск һуури захиргаанай гулваа, Буряад Республикын Ари Хуралай депутат В. В. Белоусов мурьсөөе нэһэн баяр ёһолол дээрэ иигэжэ хэлэбэ:

- Улаан-Үдэ хотын захиргаанай шийдхэбэ манай һууринай шэнэ үйлсэнүүдэй Владимир Сафроновой нэрээр нэрлэжэ Тэрэнэй дүр зурагтай, һилэмэл самбар табил ёһолол үглөөдэр эндэ болохо.

Удаань Владимир Сафроновой дүү баса Улаан-Үдын 2-дохи хургуулиин ород хэлэнь литературын багша Л. С. Остапенко хэлэхэдэ, иигэжэ тэмдэглэбэ:

- Түрэн ахаймнай туйлаһан амжалта тэрэнэй ариун хайхан дурасхаалы хунда мурьсөө үнгэргэжэ байгшадта ехэ баяр баяс хүргэнэб. Олимпиин орьёл үндэртэ тэрэ носоһон гал залиршагүй носожо байг лэ, зүгтэниие ехэ илалтада уряалан дуудаг лэ! Мана ахайн дурасхаалы үетэн нүхэдэй спортсменүүдэй нангинаар сахижа ябадаг хайшаалтай. Тиигэжэ энэ зун Москвада ахын хүүр дээрэ хара мрамор шулуун хүшөө табил митинг үнгэргэгдөө хэн. Би энэ ёһомо хабаадабаб. Энэ талаар ехэ хубил оруулһанайн түлөө Россин профессиона боксын федерациин президент Виктор Андэлхэйн чемпион Василий Соломин болон бүсгүйн сэдхэхлээ баяр баясхан хүргэнэб.

Түрүүшын үдэр ринг дээрэ хэдэн һонирхол шанга туладаан болобо.

51 килограммай шэгнүүртэ спортын мастер кандидат Борис Ерофеев (Шэтэ) бар хүсөө булюу байжа, Улаан-Үдын "Алта бээлэй" клубай гэшүн Андрей Абраловые дийлэ ургнаа дабшаба.

Хүнгэн шэгнүүртэ Виктор Жапов (Улаан-Геннадий Назмахинтай (Шэтэ) уулзахад нэгэдэхэ раунда нүгөөдээ хоёр дахин нокаут оруулжа, илаата туйлана. Ангарскаа ерэ спортын мастерта кандидат Михаил Лбов туй хүндэ нударгатай байһанаа харуулжа, спор мастер Андрей Белобородовые (Хори) бүдэрү

Б-М. ЖИГЖИТ

Шатар

УРИН НАЛГАЙ ХАНДАЛГА

Агын автономито округой Сагаан-Шулуутай һууринда Дашанима Эрдynesвич Дабаевай шанда хүртэхын түлөө ветерануудай хоорондо шатараар удаадахи, 6-дахи мурьсөөн үнгэрбэ. Дашанима Дабаев округой оло дахин чемпион болоһон намтартай юм.

Энэ удаа үнгэргэгдэхэн мурьсөөндэ округой түбэй, Агинский, 72 наһатай Балдан Санданов шалгарба. Балдан ахай мурьсөөндэ 6 очкотой болоо. Харин Гүнэй нютагай Нима Дугаржапов ба 1989 оной округой чемпион, Агинский Дагба Ринчинов хоёр хахад очкогээр

гартажа, удаадахи һуурилуудыс эзэлбэ. Мурьсөөндэ шалгарагша болон шангай һуурилуудыс эзэлгшэд тус тустаа 150, 100 ба 75 мянган түхэригөөр урмашуулагдаа.

Жэлһээ жэлдэ турнирай эмхидхэлгэдэ болон тэрэнэй үнгэргэлгэдэ, "Дружба" агрофирмын захиргаан ехэ туһаламжа үзүүлнэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Гэхэтэй хамта Д. Э. Дабаев залуудаа "Буряад үнэний" редакцияда хүдэлхэн, республикын шатаршад мурьсөөнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан намтартай гэжэ

хэлэс.

Дашанима Эрдynesвич ба 1993 ондо өөрынөө турши шалгарһан байна. Өөрөө гадна Урда-Агын Минжурдоржин, Уртын Дондоков, Шэтын Н. В. Дорон гэгшэд бусад жэлүүдтэ ила гараһан юм. Энэ удаа үнгэр мурьсөөнэй чемпион урда дахин 2-дохи, нэгэ удаа 3-до һуурилуудыс эзэлхэн бай Мүнөө одоол түрүү һуури гээшэ. Үндэр наһатай дууратай спортын энэ зүйлэ налгайгаар хандагшын хэрэгтэй.

Т. ЛАМБА

РОССИЯ

- 9.00 Вести.
9.20 Звезды говорят.
9.25 Требуется... требуются...
9.30 Торговый дом.
9.45 Ритмика.
10.00 Мульти-пульти.
10.30 Выборы-95. Государственная Дума.

- 11.05 Телегазета.
11.10 Без наследника.
11.50 Ключевой момент.
12.00 Вести.
12.30 Милицейская хроника.
12.40 Всего понемногу.
13.00 Крестьянский вопрос.
13.20 Новая линия.

Бурятское телевидение

- 17.30 "Ракурс" представляет: "Апельсин".
18.00 Выборы-95. Местное самоуправление.
18.50 Выборы-95. Компартия РФ.
19.20 Панорама Бурятии.
20.05 Курьер.
20.15 В вашем доме - торжество.
20.25 Байгал.
20.45 Унтаахай.

РОССИЯ

- 21.00 Вести.
21.25 Подробности.
21.40 Геннадий Хазанов в фильме-спектакле "Бред вдвоем".
23.00 Вас приглашает Лариса Рубальская.
00.00 Вести.
00.25 Автомиг.
00.30 Служба 2990000.
00.45 Река времени.
00.50 Карьера.

3 канал "Бурятия"

- 01.20 Худ. фильм "Таис" (Польша).

РОССИЯ

- 17.00 Программа передач.
17.05 Детские новости.
17.20 Праздник каждый день.
17.30 Продленка.
17.50 Месяцеслов.
18.00 Вести.
18.20 Дисней по пятницам.
19.20 Ваше право.
19.35 Никто не забыт.
19.40 Выборы-95 Государственная Дума.

Бурятия

- 20.15 Клуб избирателей.
20.25 Устами младенца.
21.00 Мультфильм.
21.20 ТВ-3.
21.30 Авоська.
21.40 Кинкомедия "Семь няnek".

2. СУББОТА

- 8.45 Телеканал "Подъем".
9.45 Слово пастыря.
10.00 Новости.
11.30 Не зевай.
12.00 Утренняя почта.
12.35 Смак.
12.50 Живопись. Великие имена.
13.20 Бомонд.
13.40 Дикое поле.
14.00 Теннис. Кубок Дэвиса. Финал. Сборная России - сборная США.
19.00 Новости.
19.20 Кинематограф.
20.00 Золотая серия "Год 1981-й. Мужики".
21.45 Спокойной ночи, малыши!

РОССИЯ

- 22.00 Время.
22.50 Что? Где? Когда?
00.00 Лучшая российская мультпликация.
00.05 Комедия Михаила Козакова "Покровские ворота". 1 серия.
01.15 Новости.
01.35 Жерар Депардьё и Изабель Юппер в фильме "Лулу".
03.25 Музыка нового поколения.
04.25 Дульсенья Тобосская. 2 серия.

РОССИЯ

- 13.45 Лучшие игры НБА.
14.45 Горячая десятка.
15.00 Вести.
15.30 Де-факто.
15.45 Старая дама из Байо. Часть 1-я.
16.35 Футбол без границ.
17.20 Шестое чувство.
17.50 Кто мы?
18.20 Звезды мирового экрана.
18.50 Теннис. Кубок Дэвиса. Финал. Россия - США.
19.45 Кино в декабре.
20.05 Совершенно секретно.
21.00 Вести.
21.25 Майя приглашает друзей. К 70-летию Майи Плисецкой.

- 22.55 Антракт.
23.00 Автомиг.
23.05 Шарман-шоу.
00.05 Театр моей памяти.
00.35 Служба 2990000.
00.55 Программа "А".
01.55 Река времени.
02.00 Служба 2990000.

3 канал "Бурятия"

- 18.00 Мультфильм.
18.20 Домовой.
18.50 "Семь Я".
19.20 Кинодрама "Служебный роман".

3. ВОСКРЕСЕНЬЕ

- 8.50 Тираж "Спортлото".
9.00 Телеканал "Подъем".
10.00 Новости.
11.30 Пока все дома.
12.00 Утренняя звезда.
12.50 Из первых рук.
13.00 Путешествие в Карачаево-Черкессиио.
13.30 Смехопанорама.
14.00 Трасса.
14.25 Окно в Европу.
15.00 Теннис. Кубок Дэвиса. Финал. Сборная России - сборная США.
18.00 Как-то раз.
18.10 Счастливы случаи.
19.00 Новости.
19.20 Хит-парад.
20.05 Клуб "Белый полукай".
21.00 Ричард Гир и Джоди Фостер в мелодраме "Соммерсби".
23.00 Воскресенье.
00.00 Покровские ворота. 2 серия.
01.20 Новости.
01.40 Любовь с первого взгляда.
02.15 Дайна Росс в Москве.

РОССИЯ

- 9.00 Вести.
9.20 Звезды говорят.
9.25 Антракт.
9.30 Теремок.
9.45 Гостиница деда Маая.
10.00 Одиссея. 17 серия.
10.25 Доброе утро.
10.55 Аты-баты.
11.25 В мире авто- и мотоспорта.
11.55 Торговый дом.
12.00 Вести в 11.
12.15 Парламентская неделя.
13.00 В мире животных.
13.55 Большой хоккей.
14.35 Книжная лавка.
15.00 Вести.
15.30 Не вырубить.
15.45 Старая дама из Байо. Часть 2-я.

РОССИЯ

- 16.30 Наш сад.
17.00 Нина Русланова в фильме "Встреча".
17.40 Теннис. Кубок Дэвиса. Финал. Россия - США.
18.30 Вестник моды.
19.05 Три богатыря.
19.55 Волшебный мир Диснея.
20.55 Река времени.
21.00 Вести.
21.25 Премьера телеэкрана Худ. фильм "Исчадие ада".
23.00 Комедия положений.
23.55 У Ксюши.
00.05 Служба 2990000.
00.25 Тихий дом.
01.15 Автомиг.
01.20 Служба 2990000.
01.35 Звезды Мариинской сцены.

3 канал "Бурятия"

- 18.00 Мультфильм.
18.20 Факт.
18.30 Авоська.
18.40 Мунхэ зула.
19.20-Фантастическая комедия "Кин дза-дза".

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Redaction information including contact details for the editorial office, address, and subscription rates.

Redaction phone numbers: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшоной - 2-68-08, 2-62-62, жарюусалгата секретарин - 2-50-52, секретаридай - 2-60-91, галагуулангшын-политическэ - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социальнэ-экономическа - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, 2-67-81, соёлой, эрдэмэй болон хургуулинуудай - 2-60-21 (даагшань), 2-57-63, олонштын хүдэлмэрийн ба мэдээлэлэй - 2-54-93, (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын - 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-61, компьютерна түбэй - 2-66-76. Манай корреспондентнүүд: Агинскда - 3-42-19; Закаменскда - 30-61. "Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухталтери - 2-23-67, вахта - 2-67-95, 2-67-05.